

J. Pakuła, Prosto z wokandy - wyrok WSA w Łodzi z 5 X 2022 r. [w:] Pomoc materialna dla studentów - blog, wpis 26 października 2022 r. online: <http://pomocmaterialna.pl/blog/prosto-z-wokandy---wsa-5-x-2022>, dostęp: 23 listopada 2024 r.

Prosto z wokandy – wyrok WSA w Łodzi z 5 X 2022 r.

Opublikowano uzasadnienie pierwszego wyroku odnoszącego się do tzw. 12 semestrów w dostępie do pomocy materialnej dla studentów.

Jacek Pakuła 26 października 2022

Kwestią czasu było to, kiedy pojawi się pierwsze uzasadnienie w sprawie tzw. 12 semestrów. Laur pierwszeństwa trafia do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi. Ale po kolei.

Ustawą z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2232) dokonano nowelizacji art. 93 PSWiN. Dotychczasowe 6 lat zastąpiono 12 semestrami, wprowadzono limity dostępu na I i II stopniu (odpowiednio: nie więcej niż 9 semestrów i nie więcej niż 7 semestrów). W ocenie MEiN aktualne brzmienie art. 93 PSWiN wyraźnie oznacza, że chodzi o pierwsze 12 semestrów studiowania.

W mojej ocenie wygląda to jednak nieco inaczej - nadal będzie chodzić o objęcie pomocą w semestrze, a takich czasookresów ma być 12. Za to będzie łatwiej liczyć semestr, gdy przyznano np. jedną zapomogę (semestr skonsumowany). Nowelizację oceniam krytycznie - konsekwencje mogą być poważne, np. ograniczenie, czy wręcz wygaszenie pomocy materialnej na studiach II stopnia.

Wracając zaś do tytułowego orzeczenia - otóż 5 października 2022 r. zapadł wyrok przed WSA w Łodzi w sprawie wykładni art. 93 PSWiN, zarówno co do 6 lat, jak i 12 semestrów.

Wyrok WSA w Łodzi z dnia 5 X 2022 r. do pobrania

Orzeczenie zapadło w następującym stanie faktycznym: studentce odmówiono stypendium rektora na rok akademicki 2021/2022. Wyliczona punktacja kwalifikowała wnioskodawczynię do przyznania stypendium rektora, otrzymała jednak decyzję negatywną z uwagi na art. 93 ust. 2 PSWiN. Przepis ten stanowi, że świadczenia przysługują na studiach pierwszego stopnia, drugiego stopnia i uzupełniających lub jednolitych studiach magisterskich, jednak nie dłużej niż przez okres 6 lat. Łączny czas studiowania wpisany przez skarżącą we wniosku to 156 miesięcy.

W ocenie WSA w Łodzi zaskarżona decyzja, jak i poprzedzająca ją decyzja z 3 grudnia 2021 r., zostały podjęte z naruszeniem przepisów prawa materialnego oraz procesowego i musiały zostać wyeliminowane z obrotu prawnego. Zdaniem Sądu przyjęta przez organy administracji wykładnia art. 93 ust. 2 w brzmieniu obowiązującym do 17 grudnia 2021 r. (tzw. 6 lat) oraz art. 93 ust. 4 w brzmieniu nadanym ustawą zmieniającą od 18 grudnia 2021 r. (tzw. 12 semestrów) jest wadliwa. Organy administracji przyjęły, że pojęcie "przysługiwania świadczenia" jest pojęciem tożsamym z pojęciem "posiadania statusu studenta". Tymczasem takie rozumienie tego pojęcia nie wynika z treści cytowanych przepisów. Chodzi bowiem o świadczenia, które zostały przyznane studentowi po spełnieniu wszystkich kryteriów. W związku z tym dla biegu okresu, o którym mowa w ww. przepisach, ma znaczenie to, czy student występował o świadczenie, które zostało mu przyznane i je pobrał. W ocenie WSA w Łodzi wspomniane 6 lat i 12 semestrów należy odnosić do okresu, w którym student spełnia przesłanki otrzymywania pomocy finansowej określonej w ustawie i jednocześnie jest beneficjentem takiej pomocy.

W ocenie WSA w Łodzi, wyrażenie "rozpoczęty semestr" występujące w tym przepisie należy traktować jako pełny semestr, bez względu na to, czy kształcenie trwało przez okres całego semestru czy krócej. Zgodnie z intencją projektodawcy nie będzie miało znaczenia, czy kształcenie trwało miesiąc czy dłużej, co wyraża jednoznacznie użyte w projektowanym przepisie sformułowanie "każdy rozpoczęty semestr".

WSA wskazał, że nie można, jak błędnie przyjęły w niniejszej sprawie organy administracji, wiązać początku tego okresu sześcioletniego (12 semestrów) z momentem rozpoczęcia studiów przez studenta ubiegającą się o przyznanie pomocy. Sąd podziela prezentowany w orzecznictwie pogląd, że "przysługiwanie świadczenia" to pobieranie świadczenia, które rzeczywiście studentowi przysługiwało. Jednocześnie WSA uznał, że nie ma podstaw do wliczania do okresu przysługiwania studentom świadczeń, o jakich mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1-4 i art. 359 ust. 1 PSWiN, świadczeń, które im przysługiwały na podstawie przepisów uprzednio obowiązującej ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym do okresu przysługiwania świadczeń.

W mojej ocenie ustawodawca w art. 93 ust. 4 PSWiN wskazał, że chodzi - w pewnym uproszczeniu - o 12 semestrów objętych pomocą. Co do wliczania wcześniej pobranych świadczeń - jeśli chodzi o tzw. 6 lat to wypowiedział się przekonująco **NSA w wyroku z dnia 7 czerwca 2022 r., sygn. III OSK 5175/21**, chociaż w orzecznictwie wojewódzkich sądów administracyjnych ten intertemporalny aspekt budzi rozbieżności.

Czas pokaże, ale należy spodziewać się, że akcja stypendialna w roku akademickim 2022/2023 upłynie pod znakiem 12 semestrów na wokandzie.